

Vragen?

In De opvoedvraag beantwoorden experts wekelijks opvoedvragen van lezers. Ook een vraag? Stuur een mailtje naar opvoedvraag@trouw.nl

Volgsysteem de opvoedvraag

Een tracker voor je buitenspelende kind, is dat een goed idee?

Een moeder vraagt zich af: is het verstandig om mijn buitenspelende kinderen een gps-tracker te geven?

Om zich heen ziet een moeder steeds meer kinderen met een mobieltje of smartwatch met gps-tracker, waarmee hun ouders ze kunnen volgen. Haar zoons (6 en 8) mogen in de buurt zelfstandig buiten spelen of bij vriendjes binnenlopen. “De afspraak is dat als ze ergens vertrekken, die ouders even een berichtje sturen.”

De jongens weten tot waar ze mogen. En ze moeten bij elkaar blijven, de jongste mag nog niet alleen op pad. “Ik vertrouw ze daarin. Ik hoop ook dat ze op die manier zaken zelf leren oplossen.” Al die volgsystemen waren er vroeger ook niet, zegt moeder. Maar niet alles was vroeger per se beter. Dus vraagt ze zich af: hoe denken deskundigen hierover?

“Eén op de zes kinderen speelt nooit buiten”, vertelt Dave Ensberg-Kleijckers van Jantje Beton, dat buitenspelen aanmoedigt en ijvert voor meer buitenspeelruimte. “Een belangrijke reden daarvoor is dat ouders het te onveilig vinden.” Maar de samenleving is de afgelopen decennia alleen maar veiliger geworden, benadrukt hij. “Het gevoel van veiligheid is afgenomen, onder meer door sociale media, maar dat is onterecht.”

Een volgsysteem kan ouders misschien een goed gevoel geven, toch is Ensberg geen voorstander. Hij vergelijkt het met de enkelband die veroordeelden krijgen. “Ook al bedoelen ouders het niet zo, impliciet geef je je kind de boodschap: ik vertrouw jou niet.”

Gemiddeld genomen mogen Nederlandse kinderen vanaf een jaar of 7 zelfstandig

—
‘Impliciet geef je je kind de boodschap: ik vertrouw jou niet’
—

ILLUSTRATIE ANNA SNOEK

buiten spelen. “Dat is geen richtlijn”, benadrukt Ensberg. “Het verschilt per kind. En natuurlijk maakt het uit of je in Appelscha woont, of in Rotterdam-Zuid.”

Ook pedagoog Martin van Rooijen, die promoveert op een onderzoek naar risicovol spelen, benadrukt het belang van loslaten en vertrouwen. “Vaak onderschatten we wat kinderen zelf kunnen. Ze zijn vaak eerder toe aan meer vrijheid dan ouders denken.”

Van Rooijen heeft wel begrip voor ouders die een tracker overwegen. “Maar het helpt kinderen en ouders uiteindelijk niet.” Een tracker biedt namelijk een vals gevoel van veiligheid. “Als er iets misgaat, ben je toch te laat. Door deze vorm van overbescherming leert een kind bovendien niet voor

zichzelf zorgen en dan gaat het juist een keer mis.”

Kinderen moeten leren om zichzelf te beschermen, zegt Van Rooijen. Of dat nou tijdens het buiten spelen is, of onderweg naar de sportclub. Dat doe je door ze stapje voor stapje meer ruimte en vertrouwen te geven. En natuurlijk kan het een keer ‘fout’ gaan. “Dat is juist de bedoeling. Dat je kind eens de weg kwijtraakt. Als het dan uiteindelijk thuiskomt, is het trots dat het hem gelukt is de weg terug te vinden.”

Wel wijst Van Rooijen erop dat het verkeer intensiever is geworden. “Er is een verschil tussen gevaar en risico’s. Gevaar is wat kinderen niet kunnen overzien. Ze moeten stap voor stap leren hoe je met verkeer moet omgaan. Risico’s zijn van het kind

zelf: situaties beoordelen, inschatten wat het kan.” Met een smartwatch of mobieltje kan je kind niet al jonger zelfstandig naar de sportles fietsen, meent hij. En als je kind dan eindelijk het vertrouwen krijgt dat het zelf naar voetbal kan fietsen, doe zijn zelfvertrouwen dan niet teniet door alsnog een tracker mee te geven.

“Als ik mensen vraag naar hun mooiste speelherinneringen, is dat er altijd een waarbij geen volwassenen in de buurt waren.” Uit Van Rooijens onderzoek blijkt dat kinderen juist willen dat volwassenen hen meer met rust laten. “Belangrijke levensbepalende, karaktervormende speelervaringen zijn er als kinderen het helemaal alleen en zelfstandig mogen uitzoeken.”

Dat beaamt Ensberg van Jantje Beton. “Het is voor de huidige generatie ouders niet verkeerd om eens te denken: wat zouden mijn ouders hebben gedaan vroeger?” Maak afspraken met je kind, adviseert hij. “Kinderen weten vaak heel goed waar de gevaren zitten: dat drukke kruispunt, die weg waar pakketbezorgers 80 kilometer per uur rijden.”

Voor jongere kinderen kunnen ouders onderling ook eenvoudig afspraken maken, suggereert Ensberg. “Bijvoorbeeld: als er kinderen onder de 7 jaar samen gaan spelen gaat er één ouder mee, die op afstand een beetje toezicht kan houden.”

Ook Van Rooijen hamert op het belang van afstand: “Ik pleit wel eens voor een ‘tracker voor ouders’, dat een signaal of stroomstootje geeft zodra ze te dicht in de buurt van hun spelende kind komen.”

—
Marijke de Vries

Sofie voor van de de klas Waart

Ook wij hebben een revolutie in het onderwijs nodig

Afgelopen maandag was Bernie Sanders te gast in De Balie en hij sprak wijze woorden. “We need a revolution in education.” Ik vind dat zowel voor de Amerikaanse als de Nederlandse onderwijssituatie gelden. Toen ik op mijn achttiende in Amerika au pair was keek ik mijn ogen uit. Foodtrucks op iedere hoek van de straat, extreem obese mensen, nagelsalons, mannen die hun testikels waxen, ‘working poor’ die met drie banen hun hoofd boven water hielden en een health-food-rage.

Alles, maar dan ook alles wat ik toen met grote ogen bekeek, kwam uiteindelijk naar Europa en zijn we normaal gaan vinden. Zo ook de onderwijsproblemen. Segregatie en lerarentekorten op publieke scholen

waren in Amerika toen al een groot thema en inmiddels zitten wij in hetzelfde schuitje.

Sanders antwoordde op mijn vraag hoe hij dacht over de onderwijsproblemen: “We hebben grote moeite om jonge, slimme mensen aan te trekken voor het onderwijs. Het startsalaris in Amerika is ongeveer 30.000 dollar per jaar. Dat zou moeten worden verhoogd naar 60.000 dollar per jaar. En dat is pas een begin om goede mensen aan te trekken die willen lesgeven”.

In zijn boek *Het is oké om kwaad te zijn op het kapitalisme* voegt hij daar nog aan toe dat dit bedrag hoger moet zijn in gebieden waar het levensonderhoud duurder is. Verkeerde prioriteiten en het gebrek aan focus op de toekomst hebben tientallen miljoenen leerlingen beroofd

van onderwijskansen, stelt hij. Dit terwijl de VS als rijkste land in de geschiedenis het beste onderwijssysteem ter wereld zou moeten hebben, met de best opgeleide beroepsbevolking. Het inspirerende *Marshall plan for public education*, gepresenteerd tijdens zijn presidentscampagne in 2019, zouden we inmiddels ook in Nederland goed kunnen gebruiken.

Een goed doordacht plan op het gebied van schoolmaaltijden, naschoolse programma’s en andersoortige schoolgebouwen zou in Nederland ook landelijk, duurzaam en structureel voor alle leerlingen ingevoerd moeten worden. Ja, dat kost geld. Dat kost heel veel geld. Maar het niet doen kost nog veel meer geld.

De maatschappij verandert snel en alleen een maatschappij die zich

—
De Amerikaanse problemen in het onderwijs spelen inmiddels ook hier
—

goed kan aanpassen zal overleven. Een grote visie op het onderwijs van de toekomst waarin onze leerlingen van ‘s ochtends vroeg tot het einde van de middag op een kwalitatief hoogwaardige manier worden opgevangen, gevoed en onderwezen is een aanpassing die noodzakelijk is. En echt goede salarissen voor goed opgeleide leerkrachten is een voorwaarde om deze transitie te kunnen maken.

Ik realiseerde me eens te meer dat de problemen in het onderwijs niets meer en niets minder zijn dan politieke keuzes. Langetermijnvisie met langetermijnfinanciering is mogelijk in ons land. Om met de woorden van Sanders af te sluiten: “Utopisch? Helemaal niet, mits we om de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen geven”.